

דיכאון או נחישות?

02.05.2025 | דוד מ' וינברג | written by
לבחור נכון בין שני נרטיבים מתנגשים על מצבנו הלאומי.

מלחמת המזרע והישימון

02.05.2025 | משה גוטמן | written by
אם חפצי חיים הננו, ביום העצמאות ה-77 של מדינת ישראל, ולאחר סטירת הלחי האדירה שחטפנו ב-7.10.23, חובה עלינו להפסיק את העיוורון מרצון שאנו משיתים על עצמנו.

לקראת ימי הזכרון והעצמאות [?] הרהורים בשתי דקות צפירה

02.05.2025 | זכי שלום | written by
עוד מעט קט יבוא עלינו יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה. צפירה חדה ומצמררת תפלח את האוויר בכל רחבי מדינת ישראל. זו אינה צפירה שתריץ אותנו למקלטים. זו צפירה שתביא אותנו לעמוד ניצבים מול המציאות הנוכחית ולהרהר על דרכנו ומעשינו. לעשות מיני חשבון נפש לשתי דקות, ולא יותר.

צד אחד בליבנו יחוש קדרות רבה נוכח המצב אליו נקלענו מאז החלה מתקפת החמאס על ישראל. כיצד זה ייתכן, נשאל את עצמנו, שמעצמה איזורית כמו ישראל סופגת מכה כה משפילה מיד ארגון טירור שולי יחסית. שאינו מחזיק אפילו אחוז אחד מן היכולות שיש בידינו. איך זה ייתכן, נשאל את עצמנו בחלקיק שניה בדקות הדומיה, אפשרנו לארגון החמאס לבזות כך את עצמנו, בעינינו ובעיני העולם כולו?

ואיך זה ייתכן, אנחנו תוהים, ודאגה רבה מכסה את פנינו, שעד היום כשנתיים ימים לאחר

תחילת המלחמה, לא הצליח צבאנו רב העוצמה להביס אף אחד מן האויבים שקמו עלינו. גם לא הצלחנו ליצור הרתעה של ממש מולם. החמאס עדיין שולט ברצועה. במשא ומתן סביב החטופים הוא נוקט עמדות קשיחות שאינן מצביעות על התמוטטות קרובה שלו. ואם כך מצבנו מול ארגוני טרור חלשים יחסית, תוהים רבים מאתנו, כיצד נוכל לעמוד מול מדינות ערביות שיעלו למלחמה נגדנו?.

די לנו במחשבות אלה, כדי שנתעטף בתוגה רבה, ודאגות רבות יחרשו קמטים גדולים בפנינו וילבינו את מה שנותר משער ראשנו.

אבל מה לעשות אנחנו עם של הפכים. "בצחוק ודמע" ובניסוח אחר: "עין במר בוכה ולב שמח", מתנהלים חייו של העם בישראל מאז זכה לעצמאות מחודשת בארצו. בחלק אחד של ליבנו אנחנו מלאי דאגה ועצבות הנמשכת לאורך דקת הדומיה הראשונה.. בדקת הדומיה השניה השני אנחנו מביטים על האורות הבוהקים במציאות הקיימת, ולבנו מתמלא גאווה, ביטחון עצמי ותקווה.

אנחנו גאים על הנוער הישראלי שהתגלה במלחמה הזו במלוא הדרו ותפארתו. מה לא אמרו עליו לפני המלחמה. אמרו שהוא שטחי, מעריץ את החיים בברלין, רודף אחר כסף קל מנוכר למורשתו. ומה נעשה ביום פקודה? תהו רבים? ועל מי נישען כשיקומו עלינו אויבנו לכלותנו. ובכן הם קמו, ועוד איך קמו עלינו לכלותנו.

וביום פקודה מר ונמהר, ביום שבת חג ומועד נגלה לעינינו הדור הצעיר בישראל כדור של נְפִילִים, חיילים חדורי מוטיווציה שעזבו בית אשה ילדים ועסקים ונרתמו למלחמה. אז נכון שפה ושם הם רצו מהר מדי, עשו דברים שלא נתבקשו לעשותם, ואולי ² גם לא ראוי שייעשו. אבל זוהי מלחמת קיום. ובמלחמה כזו, ואולי בכל מלחמה, רצוי שחיילינו יהיו "סוסים דוהרים" כדברי הנצח של משה דיין הרמטכ"ל הרביעי של צה"ל, ולא ³ "שוורים עצלים".

בסופו של דבר, דור נפילים זה, הוא, ורק הוא, שהוציא אותנו מבור התחתית אליו שקענו לפני כשנתיים. הוא זה שמאפשר לרוב תושבי המדינה להמשיך במעין חיים של שגרה בלתי נתפסת תוך כדי מלחמת קיום; הוא זה שמאפשר לנו להביט אל העתיד מתוך ביטחון ותקווה, הכל כמובן יחסי.

ובחלקיקי הזמן שנותר לסיום צפירת האזעקה מתחוור לנו לפתע שהסידור הייחודי כל כך למדינת ישראל של יום זיכרון ואחריו ⁴ יום העצמאות, אינו מקרי. הוא נותן ביטוי לכפילויות של חיינו, לתנודות הקשות במצב הרוח הלאומי. עם ישראל, כך אמרו, כמדומני, חכמנו זכרונם לברכה, דומה לעפר ולכוכבים. כשהוא בשפלותו דומה הוא לעפר שהכל דשים אותו ברגליהם. כשהוא במיטבו הוא נושק לכוכבים. אנחנו, כך ניתן לקוות, בדרך לשם.

בין השמשות: חלון ההזדמנויות המצטמצם

02.05.2025 | וינברג מ' written by

בזמן שישראל מהססת בין מלחמה להפסקת אש, בין הסכם גרעין למתקפה, ובין יציבות פוליטית לתהום, האויבים מתחזקים.

לשמור על ישראל חלשה

02.05.2025 | וינברג מ' written by

היזהרו מהשיח המתפתח המסתייג מעוצמה ישראלית רבה מדי.

האם ניתן למנוע עימות צבאי מול איראן?

02.05.2025 | וינברג מ' written by

הסיכוי לפירוק מרצון של תכנית הגרעין האיראנית נראה נמוך ביותר, במצב שכזה עימות צבאי יהיה בלתי נמנע.

”מלחמת אחים” מחוץ לתחום השיח

הלגיטימי

written by מאיר בן שבת | 02.05.2025

ערב פסח תשפ"ה, כרבע מהציבור הדתי-לאומי מעריך כי הסיכוי להתרחשותה של מלחמת אזרחים בישראל הוא בינוני ומעלה. כך עולה מסקר עמדות שבוצע בראשית השבוע ע"ד דירקט-פולס בע"מ, בקרב מדגם מייצג של ציבור זה.

יש שיבקשו לראות בכך ממצא מרגיע, שהרי "רק" רבע מהמשיבים מגלים פסימיות, בעוד כ-40% (!) שוללים לחלוטין את סבירותו של תרחיש כזה והייתר מעריכים את סיכוייו כנמוכים.

מצד שני, כאשר אחד מכל ארבעה במגזר שמקדש את האחדות, רואה את ההידרדרות למלחמת אזרחים כתרחיש אפשרי וכאשר בציבור הכללי ההערכה ביחס לכך חמורה עוד יותר (לפי "מדד החברה הישראלית" של המכון למדיניות העם היהודי, כ-60% מהישראלים רואים במלחמת אזרחים סכנה אמיתית ומוחשית) הרי שאי אפשר להתבסס מנתוני הסקר המגזרי.

ההתייחסות הפומבית לתרחיש זה מצד אישי ציבור בכירים בהווה ובעבר ועצם קיומו של דיון ביחס לכך, מצביעים על הסחף שחל ביחסי החברה הישראלית, לאפשרות שעד לא מזמן הייתה מחוץ לתחום השיח הלגיטימי.

רבים בקרבנו חשים כי ירח הדבש של הסולידריות הישראלית, שאותו חוונו בנסיבות הנוראיות של טבח שמחת-תורה והמלחמה שבעקבותיו, מתקרב אל קיצו. לטענתם, בעיות היסוד שבעטיין ניצתה אש המחלוקת לאורך תשפ"ג, רק נדחו מפאת המלחמה וככל שזו דעכה ותפסה מקום של קבע בשיגרת חיינו, הן צפו ועלו במלוא חומרתן, כשעליהן נוספות סוגיות המלחמה וההאשמות בקשר אליה.

לא נידרש מאמץ כדי למצוא תימוכין לדברים אלה. למרות זאת, אין לקבל את ההערכה הפסימית המתלווה להם.

ראשית, משום שהיא אינה משקללת כראוי את השפעותיה העמוקות של המלחמה על התנהגות הפרטים בחברה, על היחסים בין חלקיה ועל "כללי המשחק" במצבי מחלוקת. ערכי הערבות ההדדית, הסולידריות, האחוה והרעות, שב-7 באוקטובר ובימי המלחמה באו לביטוי שאין דומה לו, לא התפוגגו! כך גם ההבנות כי מאבקי הקיומי עדיין בעיצומו וכי אחדותנו היא תנאי לניצחוננו.

שנית, משום שאיננו צופים פאסיביים במתרחש. אנו שותפים פעילים ובכוחנו להשפיע.

ישראל צריכה לגייס את כל הכוחות החיוביים שבה ואת מלוא כוח הרצון הלאומי שלה, כדי להבטיח את אחדותה, לחזק את חוסנה, להתמודד בהצלחה עם המבחנים הקשים שמציבים לה אויביה, למצות את ההזדמנויות הרבות שבפניה, להשלים את המפעל ההיסטורי ולבנות את

הקומה הנוספת בבית הלאומי של העם היהודי.

למגזר הדתי-לאומי ערך מיוחד ותפקיד מפתח ביחס לאתגרים הללו, הודות למאפייניו היחודיים: תפיסתו הרעיונית, מחויבותו לכלל ישראל, המיומנות שפיתח לחיות בין ניגודים ויכולתו לתמרן ולשלב בין העולמות.

המחיר היקר ששילם במלחמה זו, לא רק מטיל עליו חובה לממש את צוואתם של הנופלים לאחדות, אלא שהוא מעניק לו את הזכות לתבוע, כי כל מחלוקת תנוהל מתוך אחריות לשלמות החברה, לביטחונה ולחוסנה של המדינה.

את המונח "מלחמת אזרחים" (או "מלחמת אחים") צריך לשוב ולהוציא אל מחוץ לתחום.

פורסם באתר ערוץ 7, בתאריך 10.04.2025.

טוב שגומלים לחות'ים, אך ארה"ב צריכה להחריב את מפעלי הגרעין של איראן

02.05.2025 | וינברג מ' וינברג | written by

חודשים של חופש פעולה לחות'ים בים האדום הסתיימו עם כניסת טראמפ לתפקיד. הנשיא הציב מועד אחרון לאיראן לוותר על תוכנית הגרעין והטילים, והבהיר: כל פעולת חות'ית תיזקף לחובת איראן.

להטביע את אויבינו ביין

02.05.2025 | וינברג מ' וינברג | written by

אף על פי שזה פורים, אני מהסס מעט לכתוב על יין בגלל המלחמה המתמשכת. הבנים שלי עדיין משרתים במילואים, כל כך הרבה משפחות שרויות באבל או סובלות מטראומה, וישראלים עדיין מוחזקים בשבי.

למעשה, הטור האחרון שלי שחגג את תעשיית היין הישראלית פורסם ביום שישי, 6 באוקטובר

2023 ☞ ערב שמחת תורה תשפ"ד ומה שהפך להיות "השבת השחורה" ☞ כאשר החמאס פלש, טבח וחטף בעוטף עזה.

כבר בבוקר למחרת היה בלתי הולם, ואפילו מביך, לקרוא את הכתבה החגיגית והנלהבת שלי על פלאי תעשיית היין הישראלית. מאז, העזתי לכתוב רק על מיזמי יין המנציחים חיילי צה"ל שנפלו. אבל עם נפילתם של עשרת בניו המודרניים של המן ☞ אויבי ישראל בעזה, ביירות וטהרן: אל-ערורי, עקיל, דף, הנייה, עיסא, קאוק, נסראללה, קובייסי, שוכר וסינוואר ☞ ראוי שוב לחגוג את הרנסנס הציוני על ידי התמקדות ביין ישראלי טוב (וכשר).

לכל הפחות, אנחנו יכולים להטביע את אויבינו ביין ☞ את דמויות ה"המן" של העולם הזה שלצערנו קיימות גם בחוגים אינטלקטואליים מערביים ובקמפוסים אוניברסיטאיים, לא רק במזרח התיכון. מי ייתן וניצחונות ישראליים גדולים עוד יותר בעתיד המידי ימחו את זכרם של האנשים הרעים הנזכרים לעיל ואת הטרואמות הנוראות שפקדו לאחרונה את אומתנו האמיצה!

לדעתי, עולם היין הישראלי הוא הרבה יותר מאשר עוד הצלחה של "אומת הסטארט-אפ". עולם היין הישראלי הוא הצהרת אמונה עמוקה. מדובר בחגיגה של עם ישראל, ארץ ישראל ואלוהי ישראל המאוחדים מחדש.

אכן, פרי הגפן מחזיק במעמד ייחודי במחשבה היהודית, מעבר למעמד המורם של היין הקיים בכל התרבויות. הסיבה לכך טמונה בחיבור בין תאולוגיה יהודית למיסטיקה.

ראשית, הקשר בין האלוהים לבין עם ישראל נמשל לזה של הכורס וגפנו, יחס של טיפוח ואהבה מתמשכת (ראו תהלים פ:טו ומקומות רבים נוספים בתנ"ך).

שנית, יחזקאל ניבא (לו:ח) כי בימי הגאולה הרי ישראל יצוו: "ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל, כי קרבו לבוא!" רבי אבא לימד לאחר מכן בתלמוד הבבלי (סנהדרין צח א) ש"אין לך קץ מגולה מזה" כשהארץ נותנת את פירותיה בעין יפה ליהודי העולם החוזרים לא"י. לכן יש הדים תנ"כיים וציוניים בכל כוס של יין ישראלי מודרני.

שלישית, התכונות האלכוהוליות המבושמות של היין יכולות להבהיר או לערפל את שיקול הדעת. הן יכולות להקפיץ את התודעה של האדם לעולם טהור שבו רק רצון האלוהים שולט באופן מוחלט (כמו העולם שלפני המרד נגד אלוהים בגן עדן), או לגרור את האדם לתרדמה ולחטא.

בעולם שבו מוסר ורוע מעורבבים, ושולט בלבול בהבחנה בין האלוהי לארצי, האתגר הגדול הוא לבחור בטוב. "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב, ואת המוות ואת הרע" ובחרת בחיים למען תחיה אתה זרעך" (דברים ל:ט).

לכן יהודים שותים יין עם מטרות נשגבות, בייחוד בפורים כאשר התערובת העמלקית של רוע מאיימת למחוק את כל גבולות המוסר ולהשמיד את העם היהודי.

אנו דוחים את העולם של שושן ☞ עולם של שכרות פראית, תאוה צמאת דם וחשיבה אתאיסטית ☞ ובמקום זאת מרוממים את מחשבותינו לעבר עולם מושלם שבו נוכחות האלוהים היא דומיננטית באופן מוחלט.

זהו הרעיון השונה והמשונה של "עד דלא ידע" בפורים: לשתות עד הנקודה שבה היוהרה של ההשכלה הגבוהה-לכאורה ☞ שהיום לפעמים נקראת "נאורות" אף שבקיצוניותה יכולה להיות פשיסטית או מרקסיסטית ☞ מתמתנת על ידי משקה משנה תודעה.

הרעיון הוא מחיקת הפער בין טוב לרע שמרחיק אותנו מאלוהים. הרעיון הוא מחיקת ההשפעות והאידיאולוגיות העמלקיות בעולמנו. אז אפשר להתחבר ללחישות של השיח האלוהי שעוברות בכל היקום.

וכך, אנו מרימים כוסית (או כוסיות רבות) של יין טוב לומר "לחיים"; מביעים את נחישותנו לפעול לטובה, מבטאים את רצוננו לחשוף את הערכים האלוהיים המוטמעים בתורה ואת האידיאלים הנצחיים הסמויים בהיסטוריה היהודית.

זכרו: היהדות אינה סגפנית. להפך, היא מקדשת את אורחות החיים העוברים דרך יופי, שפע ושמחה. אם העונג מתועל דרך העקרונות הרוחניים הנכונים, הוא יכול להוביל לדבקות אמיתית עם בורא עולם.

ואכן, ההלכה מבקשת לכוון את התנהגותנו דרך כוונות נכונות. דרך אחת לכך היא ברכות הנהנין על המזון והמשקה, כאשר ליין ניתן מעמד מיוחד.

היין הוא המשקה היחיד עם ברכה מיוחדת, "בורא פרי הגפן". לפני שתיית יין ישראלי, ניתן לברך ברכה נוספת (בנסיבות מסוימות), "הטוב והמטיב", ולאחר שתיית יין (שוב, זה מיוחד ליין מתוצרת ישראל) יש נוסח ברכה מיוחדת נוספת, "על הארץ ועל פרי גפנה".

ובכך, היין הפך למשקה המועדף שבו מציינים את אירועי מעגל החיים היהודי וימים טובים, מברית מילה ועד לחתונה, שבת, פורים, פסח ועוד.

פוסקי ההלכה עבדו שעות נוספות לאורך הדורות כדי לקבוע גדרים בשתיית יין, כדי למנוע מיהודים ולא-יהודים להתערבב יתר על המידה בשתיית יין, וליפול לנישואי תערובות ולעבודה זרה. זהו הרקע להגבלות ההלכה הקשורות ליין "כשר" האוסרות על צריכת יין שיוצר ונמזג על ידי גוים. (הסבר מלא של הסוציולוגיה ההלכתית בעניין זה חורג בהרבה ממסגרת מאמר זה.)

וכעת, הינה הצעתי לשתיית יין טוב בפורים ובפסח השנה.

נסו את זני הענבים החדשים ביותר שגדלים כעת בישראל, כמו דולצ'טו וברברה ☞ ענבי יין שחורים שמקורם בפיימונטה בצפון מערב איטליה. יקב טורא בשומרון ויקב טפרברג בנפת שמשון ייצרו לאחרונה יינות מדהימים מענבים אלה. היינות קלים ורעננים, עסיסיים וריחניים, ומתאימים בצורה מושלמת לשתייה בקיץ הישראלי החם.

יינות ברברה מצוינים נוספים מיוצרים מזה כמה שנים על ידי יקבי לוריא ורמת נפתלי בגליל העליון.

כדאי להשתלב במגמת תעשיית היין הישראלית המתרחקת מזני הליבה הצרפתיים כמו קברנה סוביניון, מרלו ושרדונה, ובמקום זה פונה לזנים "ים-תיכוניים" כמו גרנאש, סירה, מורבדר, מרסלן, קריניאן, סנג'ובזה, רוסאן ווייניה. ענבים אלה אופייניים לאקלים החם השורר בעמק הרון ובדרום צרפת, בספרד ובאיטליה, ועל כן מתאימים גם לנו בישראל.

נסו את יינות המגמה הים-תיכונית שמייצרים יקבי דומיין נטופה, טוליפ-מאיה, כישור, ויזרעאל בגליל התחתון; יקבי רקנאטי, דלתון, ולוריא בגליל העליון; יקב רזיאל בהרי יהודה; יקב ויתקין במישור החוף; ויצרני היין הזעירים בזק, אביתר, להט, מרשה, מוניץ, אוריה, שירן ותלם.

לו סוכל 7 באוקטובר, מה היה על הקונספציה?

02.05.2025 | קובי מיכאל | written by

מתקפת הטרור של חמאס והטבח שביצע ב-7 באוקטובר הם אירוע מכונן, שייצר לנצח בתודעה היהודית והישראלית אם המתקפה היתה מסוכלת היו מתייחסים אליה כאל עוד "סבב" במניין הסבבים שכמותם ידענו בעבר, ושלא היה בהם די כדי לשנות את הקונספציה.